

VII. EVFOLYAM.

MEGJELNIK MINDEN VASARNAP.

1913. 2. szám.

Budapest, január 12.

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja
a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv
szerkesztő bizottsága.

FLŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre -- 12 korona

Félévre - - - - 6 korona

Negyedévre -- 3 korona

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest, IV., Egyetem-utca 4.

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Egyetem-utca 4 sz.

A csendőr altiszt viszonya az alárendeltekhez.*

Irtó: Preszly Lóránd csendőrfőhadnagy.

A főlé- és alárendeltségi viszony ismertetése.

Az alárendeltekkel való állandó és folytonos viszonyunk a jól felfogott szolgálat érdekében belső értékkel kell bírnia, mert az előljáró — az ő szolgálati állásából eredő szükségszerű befolyását — csak ezen esetben lesz képes alárendeltjeivel szemben a szolgálat javára érvényesíteni.

Az előljáró és alárendelt közötti viszony alapos megismerése és helyes értelmezése céljából szükséges tudni, hogy előljárónak azt nevezzük, kit a parancsadás joga megillet mindazokkal szemben, kik parancsaihoz utalva és ezáltal neki alárendelve vannak. Ezzel szemben a fegyveres hatalom és — ennek keretén belül — testületünk minden tagja fölfebbvaló mindazokkal szemben, kik ugyanazon állomány-csoportban nálánál alsóbb rendfokozatban állanak.

Pl. a n-i őrsbeli őrmester-őrsparancsnok előljárója az őrsbeli minden altiszt-, csendőr- és próbacsendőrnek. Ezek neki alárendeltjei. Följebbvalója pedig az összes — idegen alosztálybeli — próbacsendőr, csendőr, csendőr cz. őrmester, őrsvezető cz. őrmester és a vele egyenlő rendfokozatu, de rangban fiatalabb, testületbeli őrmesternek. Följebbvalója ezenfelül a gyolagság, a lovasság, a tűzér-ség, az utászok, a vasut- és táviróczred, az egészség-ügyi- és vonatsapatok összes szakaszvezetőinek, tizedeseinek, őrsvezetőinek és közlegényeinek, kik a cs. és kir. hadseregben, vagy a m. kir. és cs. kir. honvédségben szolgálnak. Mindezen személyek vele szemben alattosa viszonyban állanak. A példában említett őrmester azonban alárendeltségi viszonyban áll előljáró juras-, szakasz-, szárny-, kerületi ** stb. parancsnokával szemben és alattosa-i viszonyban áll a többi nálánál magasabb rendfokozatu, vagy ugyanolyan rendfokozatu, de rangban idősebb cs. és kir. hadseregi, m. kir. és cs. kir. honvédségi és csendőrségi egyénekkel szemben.

* A csendőr altiszt szolgálati és magánélete czimű műből.

** Csak a parancsnok, a parancsnok-helyettes és II-od tisztséggel szemben.

Ezen főlé- és alárendeltségi viszony a fegyveres hatalom minden tényleges tagjára kiterjed, de kiterjed a szolgálati viszonyon kívül állókra, a nyugállományúakra, továbbá a nem ténylegesekre is akkor, ha katonai szolgulatéltelre hívtattak be és általában akkor, ha katonai egyenruhát viselnek.

A főlé- és alárendeltségi viszony különböző kötelességeket ró úgy az előljáróra, mint az alárendeltre az egymás között fennálló szoros viszonyból folyólag. Különösen a fegyelemnek a helyes irányban és a szükséges mérvhen való megtartása érdekében követeli meg az előljáró részéről azt, hogy a szolgálat kezelésében és vezetésében, továbbá a parancsok, rendeletek és szabályok végrehajtásában és megtartásában hajthatlan öröt fejtsen ki alárendeltjeivel szemben, kiket feltétlen engedelmességre, ldkismeretes kötelességteljesítésre nevelni, szoktatni és szorítani első és legfőbb kötelessége.

Testületünk belső értékének a növelése és működési képességének a fokozása körül az altiszt-előljáróra igen fontos és igen nehéz kötelességek hárulnak, melyeket ulább részletezni és ismertetni fogok.

Az alárendeltekkel való bánásmód.

Testületünknel az előljáró altiszt alárendeltjeinek nincsenek parancsnoka, hanem azok vezetője és nevelője is kell, hogy legyen. Ennek a magasztos hivatásnak érdekében szükséges, hogy az a viszony, mely közte és alárendeltjei között fennáll, belső értékkel bírjon: alárendeltjeivel való bánásmódja pedig olyan legyen, mely képes azok lelkeben a maga iránti bizalmat, ragaszkodást, szeretetet és hűséget felebresztetni és ébrortartani.

Legyen bánásmódja elsősorban igazságos, tehát a mennyire szigorú, éppen annyira méltányos is.

Legyen bánásmódja másodsorban jóakaratu, tehát nem durva, nehézkes és könyörtelen, hanem türelmes, onberséges és atyai.

Legyen bánásmódja harmadsorban következetes, tehát egyformán szigorú az egyaránt méltányos; nem személyeskedő, nem személyeskedő, nem részrehajló, nem szenvedélyeskedő és mentes legyen minden beteges idegeskedéstől.

Az ilyen értékemben felfogott és gyakorolt bánásmód nemcsak ragaszkodást kelt és nagy erkölcsi tekintélyt

STOWASSER JÁNOS osás-ári és királyi udvari szállító, honvédség, valamint a m. kir. csendőrség szerződött szállítója és a Ludovika Akadémia házi hangszerekészítője, az Ocska és a szabadalmazott Rákóczi tárogató feltalálója Budapest, Lánchíd-utca 5. Gyár: Öntöke-utca 2. Ajánlja saját gyárában készült összes vonós és fúvó hangszereit és alkatrészeket. Harmonikák erős elpusztíthatatlan hangokkal. Az összes hangszerek javítása olcsón eszközöltetnek. Argyezék minden hangszerről külön küldetik. **Magyarország legnagyobb vonós és fúvó hangszerek gyára.**

biztosít az előljáró számára, de fenntartja egy alosztálynál a benső egyensúlyt és megteremti az alárendeltek szívében az előljáró részére — az iránta érzett megbecsülésnek, feltétlen engedelmességnek és rendíthetetlen bizalomnak azt az alapját, mely a halál pillanatában sem veszi el erejét és hatalmát.

Az ilyen értelemben felfogott és gyakorolt bánásmód mellett módjában áll az előljárónak a parancsnoksága alatt álló alosztálynál megteremteni és állandósítani azt a fegyelmet, mely a felettünk álló katonai törvények és szabályok szigorú megtartásában, a csendőrszolgálatra vonatkozó utasítások és rendeletek lelkiismeretes betartásában és végrehajtásában nyilvánul meg. És erre a fegyelemre éppen testületünknek nagy szüksége van, mert nélkülözhetetlen alapját képezi annak.

Egy kikülönítve levő altiszti-alosztály, tehát pl. egy magára hagyott őrs tekintetű jól fegyelmezettnek, ha annak minden egyes tagja kötelességeit minden körülmények között, tehát akkor is, ha nem kell ellenőrzéstől tartani, *pontosan, jól és hűen* teljesíti. És ebben az előljáró altisztnak jó példával kell előljárnia, mert a jó példa az alárendeltekre mindig nemesítőleg és erkölcsileg felemelően hat. Legyen éppen azért az altiszt alárendeltjei szemében maga a megtestesült szabályzat. Annak tudása és betartása, az abban való fölény, nemes gondolkodásmód, egyenes jellem és szívjóság, — ezek azok, a melyekkel egy altiszt az alárendeltjei feletti uralmat elnyerheti.

Az alárendeltekkel bánni valóban *művészet*.

Ez a művészet mindenekelőtt ismeretet, tudást, tehát szellemi fölényt követel. Feltudás, felületes képzettség és félműveltség nem felemelő, hanem lenyügöző hatást gyakorolnak az alárendeltekre. Ezért fontos követelmény, hogy az altiszt ne csak a szolgálat legkisebb részleteiben tájékozott legyen, hanem általános műveltségével, emelkedettebb gondolkodásával és szolgálati hűségével imponálni (tekintélyt gyakorolni) is tudjon. Akkor lehet a szolgálat követelő, lehet szigorú, de feltétlenül hinni fogja alárendeltjei ragaszkodását, tiszteletét és magához tudja bilineselni azok becsülését.

Az alárendeltek nevelése.

Az előljárónak legszebb és legnagasztabb hivatása az, hogy alárendeltjei nevelésével és képzésével behatóan foglalkozzék. Senki sem lehet reá annyira felemelő, nagyobb büszkeséggel semmi sem töltheti el a lelkét, mint az a tudat, hogy ő a gondjaira bízott alárendelteknek hű vezetője és gondos nevelője volt.

Ha tudnák altisztjeink, hogy mennyire fontos szolgálatot tesznek testületünknek az alárendeltek nevelésével, akkor bizonyára komoly becsvágygyal és igazi lelkesedéssel szentelnék minden idejüket e magasztos feladat teljesítésére.

Szilárd meggyőződésem az, hogy az alárendeltek

mikénti nevelésében és képzésében nyilvánul meg az előljáró szellemi tudása és erkölcsi ereje. Minél többet foglalkozik az előljáró alárendeltjei nevelésével, annál inkább meglátszik rajtuk a vezetés és a nevelés nyoma.

A lelkes parancsnok befolyása nem válthat ki más, mint lelkes munkaszeretetet és kötelességtudást alárendeltjeiből. Feltétlen odaadással tapadnak a személyéhez, mint vasporszemek a mágneshez, őszinte szeretettel, kettőzött figyelemmel fogják ellesni szavait, mozdulatait, tanulmányozni minden eselekedetét és parancsnokuk egyéniségének hatása alatt hasznos és derék tagjaivá válnak intézményünknek.

Az emberi természet alá van rendelve a nevelés törvényének és a nevelés különböző hatásának foka vonja meg a legélesebb ellentéteket az egyes emberek között.

Ha megfigyeljük az embereket, mint társas lényeket, látni fogjuk azt, hogy pl. egy jó társaság jótékony hatást gyakorol annak minden egyes tagjára; reá fogunk jönni arra, hogy az egyes társaságokban uralgó szellem és a társaság egyes tagjainak egyénisége között bizonyos hasonlatosság van, hogy e kettő bizonyos vonásokban egyezik. Ebből pedig az következik, hogy a társas életnek rendkívüli nagy a hatása az emberre és hogy annak jó vagy rossz irányzata felemelő vagy romboló lehet egész egyéniségére.

Az ember képesítve van arra, hogy magát jó vagy rossz irányban nevelje és éppen a társulás teszi azt lehetővé. A társuláshoz, az emberi társas életben kell tehát keresnünk az erkölcsi élet különböző megnyilvánulásainak okait.

A juhász ember, ki az ő nyájával egyedül barangol, emberrel alig-alig jön össze, egyhangu életet él.

Az ő foglalkozása teljesen alkalmatlan arra, hogy az önnevelésével foglalkozhassék. Ő a természet szolgája. Nála éppen úgy megvannak a szükséges kellékek (az ész, az értelem stb.) ahhoz, hogy művelődhessék, csak az alkalom hiányzik erre. Megmarad egyszerű, egyenes lelkű becsületes embernek.

Másképp áll a helyzet azoknál az embereknél, kik már foglalkozásuknál fogva is társulásra vannak utalva.

Ez a társulás minden egyes embernél jó vagy rossz hatásokat vált ki, egyéniségén nyomot és bélyeget hagy.

Azért fontos tehát az a környezet, a melyben él, főleg az olyan egyénnél, kinek egyénisége még nem forrott ki és a kire éppen ez okból az őt környező világ kártékony hatással is lehet.

Milyen szerepe van tehát az emberek életében a nevelésnek?

Mielőtt e kérdésre feleletet adnék, tisztázandónak tartok egy körülményt. Tudjuk ugyanis, hogy az embernek különböző lelki és testi tehetségei vannak és hogy a tehetségek bár már a születéskor megvannak, de nem fejlődten jönnek az emberrel a világra. Tehát csak csi-

Ha fáj a feje ne tévovazsek, hanem használjon azonnal **Beretvás-pastillát**
mely 10 perc alatt a legmáskacsabb migrain és fejfájást elmúlásztja. — Ára K 1.20. — Kapható minden gyógytárban.
Észriti Beretvás Tamás gyógyszerész Kispesten. Orvosok által ajánlva. Három dobozról ingy. postai szállítással.

A budai királyi palota. — Főhomlokzat a Duna felől.

rájukban vannak meg s ha magukra hagyatnak, vagy ki sem fejlődnek, vagy elkoresosultan maradnak, tökéletlenül fejlődnek. Ugy van ez az embereknél, mint a növényvilágban. Egy virágnak szép fejlődése nemcsak a magtól, de a föld, a víz, a világosság, a meleg stb. hatásától is függ.

Ezt a hatást az embereknél nevelésnek hívjuk. Nem más ez, mint az, hogy a kicsit, a fejletlent kinöveljük, nagyra növekszük. Innen a neve is, mely a nő igéjétől ered. Ilyen értelemben neveljük az állatot, a virágot stb. A magból esemetét, a csemetéből fát. A gyöngye fát erősítjük addig, míg életképes nem lesz.

Ha most már a nevelés fogalmát *emberei vonatkozásban* akarjuk meghatározni, nem más az, mint a tehetetlen, testileg és lelkileg még gyenge gyermeket *tulatos neveléssel önállóságra segíteni*; elősegíteni, támogatni abban, hogy tehetségeiknek helyes irányban való kifejllesztésén fáradozassanak, végül azon akadályokat, melyek ezek útjában állanak, gondosan elhárítani és távol tartani mindaddig, míg az egyén az élet küzdelmeiben nem támaszkodhatik teljesen a saját erejére.

Jól megkülömböztetendő ettől a *természetes fejlődés*. A gyermek a mint korban nő, testileg és lelkileg is bizonyos fejlődésen megy át, melynek folyamata alatt észlel, megfigyel, következtet, érez, gondolkodik stb. Ez a természetes fejlődés képezi a tulajdonképeni nevelés alapját. Az idősebbek megfigyelik a fiatalabbaknál ezek megnyilvánulásait és előnyös befolyásukat esetről-esetre érvényesítik.

A nevelésre nemcsak a gyermekeknél van szükség és annak nemcsak a gyermekekre van előnyös hatása, hanem a felnőttekre is, mert hiszen hány, de hány embernél hanyagoltatott el már a szülők vagy a család részéről a nevelés; hány ember nélkülözött fiatalabb korában azt az egészséges kört, a melyben istenadta tehetségei jó irányban fejlődhetek volna; hány ember van olyan, a ki csak férfi korában ébred a maga szellemi és erkölcsi erejének, életfeladatának és életezéljének tudatára?

Nos tehát itt és ilyen esetekben vár nemes hivatás azokra, kiket hivatáskörük erre kijelöl. *Testületünknek a parancsnokokra!* Nem-e magasztos hivatás az emberből igazi, erkölcsi alappal bíró embert nevelni, a fiatalabb, még támogatásra szoruló alárendeltjeinkből pedig tetterős, munkaképes és lelkes csendőröket?

Magának a nevelésnek is az a célja, hogy az embert rendeltetésének, hivatásának méltó betöltésére alkalmassá tegye. *Testületünknek pedig az alárendelt nevelésének az a különös célja, hogy a bennük szunnyadó tehetségek és erkölcsi erők fejlesztése és műveltségüknek fokozása mellett őket testületünk értékes és hasznos tagjává képesszük.*

Igy kell felfogni az előljárók nemes hivatását! Természetesen ehhez alap és rátermettség kell; mert akinek nincs, az nem adhat; a ki nem tud, az nem taníthat s ki maga is arra szorul, az nem nevelhet.

Az altisztek becsvágyát tehát az képezze, hogy nemes rendeltetésüktől áthatva, a saját képességük fejlesztése és műveltségük fokozása mellett *szelvedatos nevelői* legyenek alárendeltjeiknek.

Neveljenek elsősorban *igazi embert* alárendeltjeikből, tehát megtisztítva őket minden emberi gyarlóságból eredő salaktól, reávezetni az *igazi erkölcsi ember* megismerésére, a jó és a nemes cselekedetek állandó gyakorlására.

Másodsorban fejleszteni kell az alárendeltokban az *általános műveltséget*, tehát az ismeretek gyarapításával foglalkoztatni az agyat és az értelmet s a *jó* gyakorlásával nemesíteni a szívet. Felébreszteni benne az önművelél és önképzésre való törekvés ösztönét és annak szükségét.

Harmadsorban kell csak azután *jó csendőrt* nevelni belőlük, tehát testületünk fontos rendeltetésének ismeretése mellett az ő nemes hivatását is eléje rajzolni; reá szoktatni őket arra, hogy törekedjenek a testületünknek élni; ne váljanak annak szégyenére és kárára, hanem hasznára és dicsőségére; legyenek derék katonák, szolgálják hűséggel a királyt, a hazát és annak polgárait.

*

A nevelés általában két főosztályra osztható és pedig a *testi nevelésre* és a *lelki nevelésre*. Amennyiben az előbbivel külön fejezetben foglalkozom, ezuttal a lelki nevelésről fogok egyet-mást ide iktatni.

Miként a testi nevelésnél is megkülömböztetünk növést és fejlődést, és miként az előbbit a táplálkozás, az utóbbit pedig a gyakorlat növeli, úgy a szellemiek terén is bizonyos növést és fejlődést megkülömböztetünk meg, melyek közül az előbbinek alapját az *ismeretszerzés*, a másoknak alapját pedig az *értelem művelése* képezi.

Az ismeretszerzés anyagát mindaz képezi, a mit szemünkkel látni, fülünkkel meghallani és egyéb érzékeink útján megfigyelni, felfogni és megérteni tudunk. Az értelem azután feldolgozza ezt az összegyűjtött anyagot. Minél több a feldolgozandó anyag, annál inkább fejlődik az értelem és minél fejlődöttebb valakinél az értelem, annál magasabb a műveltsége.

Értelmet, észet nem lehet adni senkinek, de igenis sokat tehet a nevelés, mert részére anyagot gyűjt, serkenti és fegyelmezi azt.

Az ismeretszerzésnek is megvannak a maga módjai (pl. a megfigyelés, a tapasztalat, az olvasás stb.), csak ezekre is reá kell vezetni az alárendelteteket.

Katonai szempontból az előljárónak az, alárendelt nevelésében főszólyt az értelem nevelésére kell fordítani, tehát az alárendeltet szellemi erejéhez mérten — a lassu baladás és a fokozatosság elvét betartva — gyarapítani azok ismeretkörét, izmosítani és fejleszteni értelmét.

Tanítsuk meg alárendeltjeinket arra, hogy *figyelni* tudjanak, vagyis mind azt, a mi körülöttünk történik, tehát a látott, hallott dolgok felett *elyondolkozni* és

HA KÖHÖG, HASZNÁLJON AZONAL

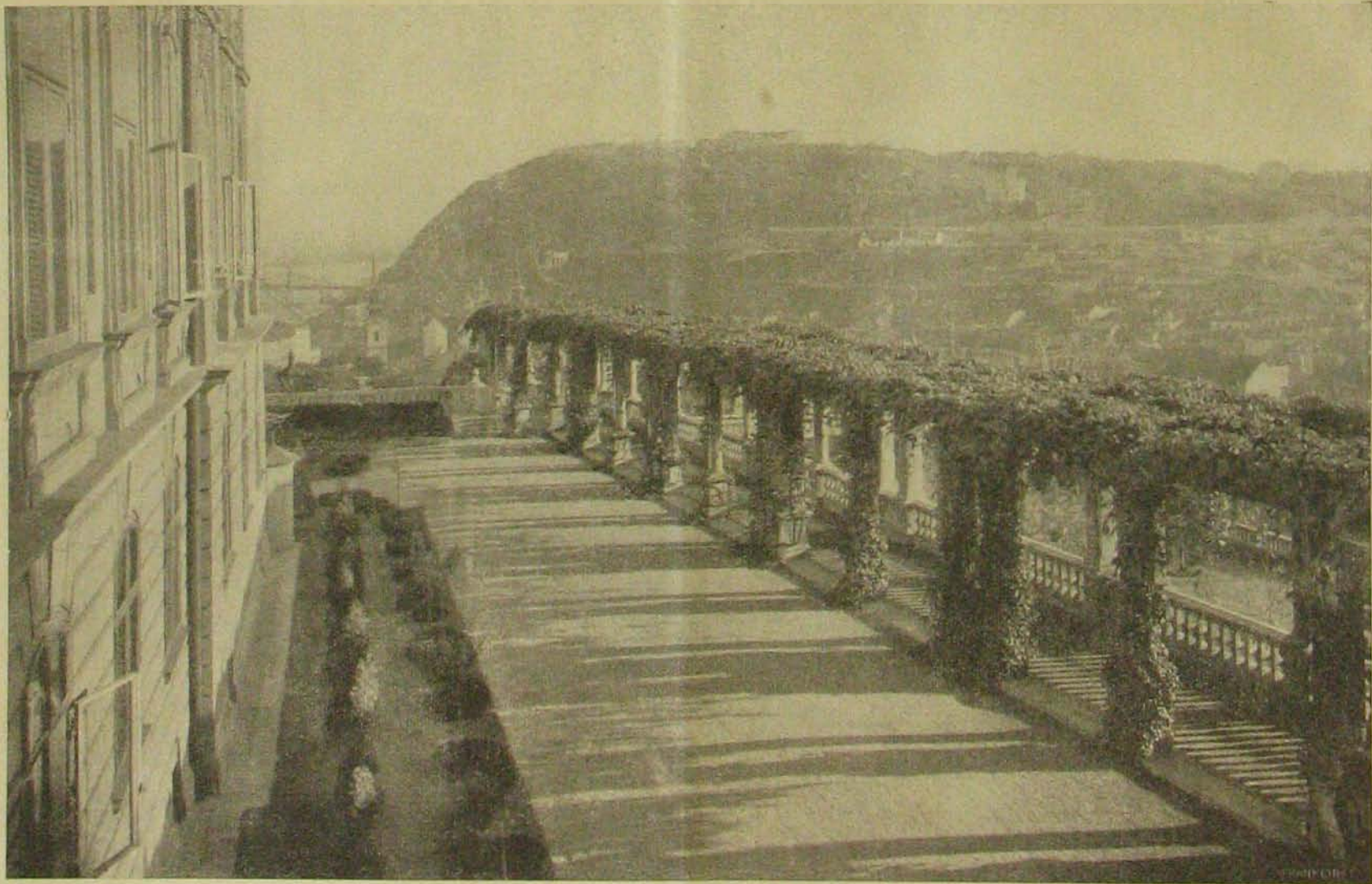
HURUTPASZTILLÁT!!

mely a legmagasabb köhögést (s azonnal elműszítja). 1 doboz 50 fill. 3 doboz 1 K 20 f. Kapható mindenütt. Készíti: Beró Sándor gyógyszerész, Nagyváradban.

MENTHOL REUMASZESZ

Reuma, csúf, idegény, mindennemű megfázástól eredő fájdalmat párszori használat után megszüntet a Geró-féle

Ára 1 kor., 3 üveg 2 K 50 fill. Készíti: Beró Sándor gyógyszerész, Nagyváradban.

A budai királyi palota. — Szőlőlugas a király lakosztálya előtt.

szemlélődni tudjanak és képesek legyenek azt megérteni és az emlékezetükben megőrizni.

Oktatások alkalmával különösen kell ügyelni arra, hogy az alárendeltek figyelme ébren tartassék és az ki ne fásasztassék. Minden altiszt tapasztalhatta, hogy leginkább a gyengébb szellemi képességek figyelme nagyon hamar kimerül, szinte elalszanak előadások alatt. Ennek egyszerű magyarázata önmagában a szellemi képességek korlátoltságában és fejletlenségében van. Az ilyen alárendeltekkel szemben helytelen dolog a figyelmet fenyegetéssel ébrentartani, hanem ha azt tapasztalná az előjáró, hogy egyes alárendeltjeinek figyelme hamar merül ki, más tárgyra való áttéréssel vagy esekély pihenő állásával, vagy szabad levegőn való időtöltéssel kell figyelmét élelnebb munkára serkenteni.

Az értelmi nevelésnek másik fontos eszköze az *emlékezet nevelése*, vagyis az, hogy alárendelteinket reá tudjuk vezetni arra, hogy azt, a mit egyszer megfigyelték, azt agyukban megrögzíteni és időnként abban feleleveníteni tudják. Az emlékezet nevelését olyképen fejleszthetjük, ha gyakran idézünk fel olyan dolgokat, a melyekről a múltban már volt szó s így teszszük próbára alárendeltjeink ebbeli készségét. Ha feledékenységnak jövünk a nyomára, támpontokat kell nekik nyújtani ahhoz, hogy miként lehet szilárdabban megőrizni emlékezetünkben az egyes hallott és látott dolgokat.

Fordítsunk különös gondot arra, hogy alárendelteinket *gondolkodni tanítsuk meg*. A gondolkodás nem más, mint a látott és hallott, tehát értelmünk által felfogott dolgok elemzése, részekre való bontása és azokban bizonyos igazságok keresése.

A gondolatunk kifelé *cselekvésekben* nyilvánul, vagyis rendszerint azt teszszük, amit agyunkban már előzetesen vagy pillanatnyilag elgondoltunk. A gondolkodni tudó egyének rendszerint tartalmas és értékes emberek. A meggondoltság már bizonyos eredménye a gondolkodásnak és bizonyos fokú megállapodottságot jelent gondolat- és érzésvilágunkban.

Az értelem fejlesztésén kívül komoly törekvésünket képezze alárendeltjeink *akarateréjének nevelése*. Az emberben uralkodó vágyak, hajlamok, ösztönök és indulatoknak összhangzásban kell lenni gondolat- és érzésvilágunkkal, sőt alá kell rendelve lenniök értelmünknek. Ha a vágyak, a hajlamok, az ösztönök és indulatok szolgálai az értelemnek s ha ez tudja fegyelmezni azokat, akkor ezt *akaratauk* nevezzük. Mi tehát az akarat? Nem egyéb, mint egy önmagunkkal szemben alkalmazott erély, hogy t. i. azt, amit előzetesen elgondoltunk vagy elhatároztunk, azt végre is hajtsuk. Kormányzója vagyainknak, ura érzelmeinknek, végrehajtója az ész parancsainak és fékezője szenvedélyeinknek. Érzelmeinknek és vágyainknak *szétfelé menő* tömegét az akarat tartja rendben, az akarat fegyelmezi.

Az akarat nevelése azért fontos, mert hiszen az alá-

rendeltek nevelésének főcélja *megtanítani* őket arra, hogy derek emberek és még derekabb csendőrök legyenek, vagyis, hogy magukat a helyes irányban képezzék és mindig jót cselekedjenek.

Cselekvéseink az akarással állanak szoros és szervi kapcsolatban, az akarat pedig az érzelmekkel, vágyakkal, indulatokkal stb.; ebből pedig az következik, hogy ha erős az akarat, mi sem állja útját annak, hogy az ember — és így az alárendelt is — magát a helyes irányban nevelni képes legyen.

A testületünkben uralgó fegyelem is valamennyiünk akarateréjére támaszkodik, abból táplálkozik, a magasabb erkölcsi neveltségünknek is az képezi egyik kiinduló pontját.

A fegyelem azt követeli, hogy a bennünk lappanpó rossz helyéhe a katonai erényeket ültessük; a magasabb erkölcsi műveltség pedig megkívánja, hogy érzéki vágyainkat, ösztöneinket stb. lehűtve, annak helyébe az erényt a tisztaságot, az erkölcsöt stb. ültessük.

Az alárendeltek erkölcsi nevelése rendszerint akkor vegye csak kezdetét, ha a fegyelemérzet már gyökeret vert az alárendeltek lelkében. Ezt pedig az alárendeltek *szoktatása, az engedelmisség, a példa, az oktatás, az intés, a megfédés, a dicséret és a büntetés* segítik elő.

Szoktatás által vezetjük alárendelteinket a rendre, a tisztaságra, a pontosságra, a mértékletességre, a szorgalomra. Magának a tanításnak is a szoktatás jellegével kell bírnia, nevezetesen nem pusztán az ismeretek közlésére kell fektetni a főszlyt, hanem bizonyos erkölcsi jellembeli stb. szokások elsajátítására is. Szoktatni kell az alárendeltet a jóra, a nemesre, hogy marandó vonása, második természeté legyen az ezekre való állandó törekvése.

Az *engedelmisség* ápolásával teszszük lehetővé azt, hogy alárendeltjeink a saját akaratukat testületünk szabályai és előjáróik akaratára alá rendelni tudják. Az engedelmisség gerince a fegyelemnek és így az igazi katonából nem hiányozhat. Arra kell törekedni, hogy az engedelmisség ne szolgálai legyen, hanem tudatos, önként jövő és ne gyöngitse az alárendelt helyzetét és jellemét, hanem erősítse, megtisztítsa és reá vezesse arra az örök természetű törvényre, hogy a gyengébbnek az erős előtt, a tapasztalatlanak a tapasztalt előtt, a fiatalabbnak az öregebb előtt meg kell hajolnia. Így lesz a csendőr jellemének egyik szükséges és legszebb vonása az engedelmisség.

A *példatadásnak* jelentős szerepe van a nevelésnél. Sajátos vonása az embernek már gyermek korában is az utánzás, fővágyunk valamit vagy valakit utánzani, aminthogy járni, beszélni is utánzás útján tanulunk meg. A példa különös erővel ingerli az embereket az utánzásra. A tanítás vajmi nehezen hoz önmagában eredményt, az elvont, csak szellemi előadás különösképpen nem ingerli az alárendeltek érdeklődését, de a példa, a

BUTOR

késpénzért v. részletfizetéssel a legújabbon
ERBENTREU ÉS FUCHS TESTVÉREKNÉL
 BUDAPEST, VI., TEREZ-KÖRÜT 8. SZ.
 Képes árjegyzék ingyen. :: Telefon 88-59.

BUTOR

A budai királyi palota. — Kilátás a király lakosztályából a Naphogy felé.

mely mintegy megtestesíti, szemléltetve teszi azt, a mit előadunk, így egyszerre több érzékünket is foglalkoztatja, hatalmas nevelési erővel bír. A képletes oktatások tartását azért is szorgalmazzák annyira magas előjáróink.

Az altsztre e téren is szép hivatás vár. Az alárendeltnek elsősorban nekik kell jó példát nyújtani, az ő példájuk sokat épít, de sokat ront is. A hol a parancsnokok rendes emberek, példásan felelnek meg hivatásuknak, ott csekély kivétellel példások az alárendeltnek is; a hol pedig megbomlik pl. a fegyelem, vagy hanyatlik egy alosztály, ott elegendő egy pillantás a parancsnokra és tisztában lehetünk hamarosan a bomlás okával. A mi a példaadást illeti, a magam részéről elegendőnek tartom, ha egy alosztálynál a parancsnokban katonás szellem uralkodik, legyen továbbá rendtartó és szigorú, de igazságos és a fegyelem kezelését valamint az alárendeltnek nevelését egyesítse szeretettel. Vegye észre az alárendelt, hogy javít akarjuk, nem csak követelünk, de adunk is neki. Ha ezt tapasztalni fogja, megvan reá a jó példa, lassankint simulni fog bozának, hűséges tagja lesz testületünknek s a nálunk uralgó szigorubb fegyelmet nem fogja türbetetlennek tartani.

Az oktatás segítségével azt a czélt érjük el, hogy alárendeltjeink előtt egyes — általuk kellően nem ismert — dolgokat, tényeket, szabályokat, igazságokat stb. megvilágítunk. Pl. tudja egy alárendelt valamelyik utasításunk egyik §-át, az oktató pedig megmagyarázza neki azt, hogy miképen kell azt helyesen értelmezni és a gyakorlatban annak rendelkezéseit végrehajtani. Az oktatás tehát nem más, mint közlése annak a tudásnak, a mely egyes szolgálati cselekmények végrehajtásához szükséges. A tanítástól lényegesen különbözik az oktatás, mert az oktatásról nem adunk általános parancsokat, hanem egyes — az oktatásunk körében vágó — esetek felemlítése mellett belátásra, megértésre, tájékozódásra bírjuk alárendeltjeinket. A magyarázatunkat érvekkel, képek, példák, hasonlatok stb. által tesszük világosabbá; leereszkedünk minden egyes alárendeltünk eszmeköréhez, értelmi műveltségéhez és az ahhoz mért eszközökkel és módon törekszünk őket bizonyos tények és igazságok felől meggyőzni és képessé tenni őket arra, hogy oktatásunkat felfogják. Az oktatásnak — eltérően a tanítástól — nem kell erőszakoltnak lenni. Akkor oktatásunk, amikor vagy valami épen alkalmaslag előfordult ok azt szükségessé teszi, vagy ha — és ez a jobb — egyik alárendeltünk maga kér felvilágosítást. Ez utóbbi esetben nagyobb is az érdeklődése és a kíváncsisága és hasznosabb az oktatás eredménye, mert fogékonyabb az ész. A rendszerenlküli folytonos oktatás, a folytonos „predikálás” tompítja az alárendeltnek fogékonyágát, utottá válik, közömbösséget és elfásulást idéz elő.

(Végo köv.)

ÁLTALÁNOS ISMERETEK.

Az emberi élelem ára.

Matbuzsálem korában a patriárkális egyszerűségü életrend mellett az akkori emberek nem igen ismerték a lakmározás gyönyörüségeit s nem érezték az élelmi-szerek drágaságát. Matbuzsálem bát egész élete alatt nem nagy értékü ételmennyiséget fogyasztott el. Am ha Matbuzsálem manapság élne — így írja ezt egy amerikai világlap — háziasszonyának csak a kosztért lenne kamatok számítása nélkül egy millió dolláron jóval felül adása.

Ha egész adósságát pontosan ki akarnánk számítani, több körülményt kellene tekintetbe vennünk. Az ő 969 esztendeje a rendes átlagon meglehetősen túllép. Ha ő köztünk élne s mintegy 500 év előtt született volna most épen élete delén lehetne. Korábbi életében tehát élvezhette volna az elmúlt pár évszázad bőseges és olcsó világát, a mikor a munkának értéke még alig volt s a mit egy ember megevett, annak úgyszólván nem is volt pénzbeli értéke. A későbbi évszázadokban azonban, a mikor már az étvágya is meglehetősen kifejlődött s a modern inycenzségekkel is megismerkedett, bizonyára nem lenne olyan igénytelen; s a kosztja, különösen ha az emelkedő drágaságokat is tekintetbe vesszük, egy óriási vagyont emésztené fel.

Számításunknál azonban szem előtt kell tartanunk azt a módot, a hogyan Mathuzsálem élni szokott. Tekintve, hogy ő az egyetlen embere korának, a kit a szentírás említésre méltat, joggal lehet feltételezni, hogy ő korának egy legelőkelőbb férfia volt. Rendkívüli előkelő származására és társadalmi helyzetére való tekintettel ma bizonyára nem élne olyan egyszerű patriárkális módon, sem pedig nem menne el valami egyszerű burdosbába kosztra, hanem alkalmasint a legelőkelőbb szállodában ütné fel szállását.

Mathuzsálem 969 esztendőös lévén, összesen 354.169 napot élt és ezalatt 1,062.505 ebédet és vacsorát vett magáboz, nem számítva természetesen — pedig ma enélkül ő se tudna meglenni — a színházutáni kedélyes vacsorákat meg az uszonnákat. Életének első tíz évét persze számításba se érdemes venni. Tízéves korától azonban ő lenne a kosztosok csailaga. Élettörténetéből azt a feltevést meritjük, hogy ő 185 éves korában nősült.

Házasága után valószínűleg a felesége vezette a házat, bár az is meglehet, hogy valahol közösen együtt burdoltak. Erre vonatkozólag hiányzanak a közelebbi adatok. Az öreg úr valószínűleg túlélte feleségét egy pár esztendővel s közbe talán újra megnősült, minden száz esztendőben egyszer vagy kétszer. Hozzávetőleges számitással tehát megbizható adatok hiányában a következő érdekes eredményre jutunk: Föltéve, hogy Mathuzsálem folytatná szerény patriárkális életmódját s előkelő származása és rangja daczára olcsó helyeken szerezné be táplálékát, pompásan kijönne 80 centből egy nap. Ilyen életmód mellett Mathuzsálem egész élete alatt mindössze: 283,335.60 dollár árát enne föl. Tehát nyilvánvaló, hogy Matbuzsálem ilyen szerény kosztal nem elégednék meg.

Több mint valószínű, hogy reggeleit, ebédeit, vacsoráit a legelőkelőbb vendéglők asztalainál költéné el. Reggelijét 1 dollárra, lunchait 75 centre s vacsoráit 1 dol-

POLGÁR SÁNDOR
orvosi műszer- és kótszer gyárosnál
telepe: Bpest, VII., Erzsébet-körút 50.

legújtanosabban beszeresethők összes betegápolási tárgyak, kótszerek, fecskendőék, m. kir. szab. Polgár-féle sörvécőkék, gumihigiénysók stb. stb. — Képes árjegyzéket ingyen és bérmentve küld az úletvezetőség, csak megadandó, mily tárgy arúkéreltetik.

Képes hirdetés
kellődíjazás esetén
10% árszármány
menny a Csendőrs.
Lapok olvasóinak.

lár 50 centre becsülve, felette mérsékelten s a borralók hozzáadása nélkül, kiderül, hogy Mister Matbuzaelem ellátása 1,181.050.88 dollárba kerülne. Ha az egész család ellátási költségeit, a mai viszonyokat véve alapul, akarnók kiszámítani, elérhető összeget kapnánk. Az egész család vagyona régen a csódtömeg gondnoka kezébe került volna és kénytelenek lennének vagy az életmódjukon változtatni, vagy megfelelő jövedelmi forrásról gondoskodni.

*

A forró étel veszélyei.

Felette fontos, hogy úgy az ételeket, mint az italokat megfelelő hőmérséklet mellett fogyasszuk el. Általánosságban áll a szabály, hogy kellő hőmérsékletű az az étel, a mely megközelíti a vér temperaturáját, vagyis a 37—38 Celsius fokot. Az ital pedig 10—12 fok mellett mondható kellő hőmérsékletűnek. Elbirja ugyan a gyomor még a 7 fokos hideg vizet, meg az 55 fokos forró levelet is, de ez a két temperatura már olyan szélső határ, a melyet nem tanácsos megközelíteni.

Különösen a pépes ételeket nem szabad forrón enni, mert ezek nagyon lassan bűlnék le. Legjobb azonban, ha 37—42 fok az ilyen pépes étel. A sült és főtt hús is akkor a legmegfelelőbb, ha a vér hőmérsékletét kevéssel mulja fölül. Semmi esetre se szabad ötven fokon túl élvezni az ilyen tömör ételt, mert ha ennél forróbb, már bántja a száját, akadályozza a tökéletes elrágást és sietve lenyeli az ember. Kettős bajt okoz tehát: megégeti a gyomrot és megnehezíti az emésztést. Azonban káros a másik véletel is. Ha az ételek temperaturája alacsonyabb a vér hőmérsékleténél, akkor viszont nehezen emészthető.

Az italok kellő hőmérséklete különböző az egyes italknál. Az ivóvíz legmegfelelőbb temperaturája a 12-5 C fok. Ilyen hőmérsékletű víz izlik a legjobban, hűsít és fölfrissít. Az alacsonyabb temperaturájú ivóvizet már nagyon hidegnek érezzük. A 21 foknál melegebb víz pedig már kellemetlen ízű. A szénsavas vizeket, tehát a szódavizet is, ha 12-5 fokosak, sokkal hidegebbnek érezzük, mint a közönséges ivóvizet. Ennek a vízből kiszabaduló szénsav az oka. Ilyen vizek tehát ne legyenek hidegebbek 14—16 foknál. Sört nem tanácsos hidegbe inni, mint 15 fokosot. A bor megfelelő hőmérséklete változó a bor minősége szerint. Leghidegebben isszák a pezsgőt, ennek a temperaturája, ha jégben tartják, 2 fokra is lesszáll.

Mégsem hűti le erősen a gyomrot és tájékát, azért, mert a benne levő sok alkohol megint melegítően hat. Hidegebben 8—10 foknál még sem tanácsos a pezsgőt inni. Nehéz fehér bort 10 fokra lehet lehűteni, a könnyű fehér bor ne legyen hidegebb 15 foknál, mert amabban több, ebben kevesebb a melegítő szesz. A vörösbornak nemcsak az egészsége, hanem az izletesség szempontjából is a legmegfelelőbb temperaturája a 18—19 fok.

A tej ép úgy, mint a szénsavas italok, hidegebbnek tetszik, mint az ivóvíz, olyan hidegen, mint az ivóvizet, a tejet azért nem tanácsos inni. Legjobban izlik a hideg tej, ha 16—18 fokos. A frissen fejt tej természetes melege 34—35 fok. Ilyen melegen a legjobban tűri a gyomor és a legjobban izlik is. A melegített tej temperaturájának legzélsőbb határa 45 fok. Ennél forróbban a tejet csak akkor szabad inni, ha meg akar izadni az ember.

A leves kellő melege 37—45 fok. Ha forróbb, loforráz-

zuk vele a szánkat és gyomrunkat, ha hidegebb, nem izlik és megolvad a benne lévő zsiradék. A kávé és a teát legjobban túlaégsan forrón isszák. A frissen főtt kávé, ba tejet és cukrot is tesznek bele, még mindig 60 foknál forróbb szokott lenni. A tea hőmérséklete rendszeren nagyobb: 65—75 fok, az ilyen forró italok idővel tönkreteszik a gyomrot. Azért a kávé és a teát sohasé igyuk 40—45 foknál melegebben.

A forró ételek és italok élvezésének káros hatása lehet. A gyomor nyálkahártyáján nyania, ha forró étel vagy ital éri, nem hólyag keletkezik, mint a bőrön vagy a szájban, hanem seb. Ez a seb nem gyógyul be hamar, mert nem engedi behegedni a gyomor emésztőnedve. Az emésztőnedv folyton marja a sebet, azért idővel nehezen gyógyuló fekély lesz belőle. Ez a leggyakoribb keletkezési módja a gyomorfekélynek nevezett súlyos betegségnek. Ilyen fekély igen heves fájdalmat szokott okozni, különösen akkor, ha eszik vagy iszik az ember. A fájdalom sokszor tűrhetetlen és a beteg inkább nem eszik, csak fájdalma ne legyen. Már ez is gyöngíti a beteget, de sokkal jobban gyöngíti a gyakori vérvesztés, mely ezzel a bajjal rendszeren jár. A fekélyhől ugyanis gyakran indul meg a vér, hol erősebben, hol gyöngébben. A gyakori vérzésnek folyton növekedő vérszegénység, ennek pedig általános elgyengülés a következménye. A vérzés néha oly óriási, hogy a beteg rövid idő alatt teljesen elvérzik s meghal. A gyomorfekély tehát, mint látható, igen komoly betegség. Évekig elkinozza az embert, sokszor elkeseríti és nem egyszer veszélyezteteti is az életét.

Jó lesz azért ügyelni arra, hogy az étel mindig csak olyan melegen jusson a gyomorba, hogy a gyomor nyálkahártyáját le ne forrázhassa. Ha egyszer-mászor mégis nagyon forrón jut a táplálék a szánkba, ne gyűrjük azt mindjárt le. Inkább hadd égjen meg a száj, mint a gyomor nyálkahártyája. A száj égési sebe pár nap alatt beheged, a gyomor égési sebe csak évek mulva gyógyul meg, ha egyáltalán meggyógyul.

Egy orvos az italok kellő hőmérsékletéről a következő receptet állította össze:

Ivóvíz	— — — — —	12-5	C
Seltersz- és szódavíz	— — — — —	10—16	•
Sör	— — — — —	14—16	•
Vörös bor	— — — — —	17—19	•
Gyenge fehér bor	— — — — —	16	•
Erős fehér bor	— — — — —	10	•
Pezsgőbor	— — — — —	8—10	•
Kávé és tea	— — — — —	23—26	•
Ugyanezek a szomjuság csillapítására	— — — — —	10—18	•
Húsleves	— — — — —	37—52	•
Tej	— — — — —	16—18	•
Frissen fejt tej	— — — — —	34—35	•

Egyébként Wiel, az egészséges gyomor apostola, azt tartja, hogy az ételek és italok hőmérsékletére legalább is annyi gondot kell fordítani, mint a minőségek megválasztására.

KÉPEINKHEZ.

A budai királyi palota.

Szándékosan használjuk ezt az elnevezést. mert a két testvér-városnak egyesülése óta oly kevés idő telt még el, hogy a nevezetesebb műemlékek, intézetek és épü-

letek elnevezése azóta meg sem változhatott és még mindig a régi nevén ismeretes. S különben is a régi Aquincum romjain épült Buda volt a fejedelmi lakóhely mindig, már a hunok idejében is. Később a magyar királyok uralkodása alatt, a XII-ik században már történelmileg is ismert királyi palota volt Budán s a magyar királyok kevés kivétellel mind Budán laktak.

A képeink egyikén bemutatott mostani királyi palotát Mária Terézia királynő építtette 1749-től 1771-ig. Azóta természetesen sok változtatás, javítás és díszítés történt rajta. Több mint 200 szoba van ebben a gyönyörű palotában, amelyek közül Ő Felsége lakosztálya a palota déli részén, az első emeleten van. Ugyancsak az első emeleten, de a középrészen vannak a dísztermek, köztük a képeink másikán bemutatott kiballgatási terem, valamint a nagy szertartási-, táncz- és étterem.

Ezek mindegyike hírneves festőművészeink jeles műveivel vannak díszítve. Mindjárt a bemeneti nagy előteremben ott van Engert tanárnak a zentai nagy csatát ábrázoló híres festménye, a Habsburg-teremben Lotz Károly freskója stb., stb.

A királyi palota egyik főnevezetessége a francia stílus aránykos faültetvényekkel ellátott nagy terrasz képező várkert, előterében a zentai bős: Savoyai Jenő főherceg gyönyörű lovasszobrával. E várkertet gyönyörű arkádszerű bazárok hosszú sora szegélyezi, fölöttük terraszszal és olasz folyondárokkal. Ezek középtől kétfelé kimagasló pavillonok díszelnek, amelyek egyikében az a feljáró lépcsőzet van elhelyezve, amely a királyi várpalotát a Dnnaparttal összeköti.

Már annál a körülménynél fogva is, hogy hazánk székefővárosában van és koronás királyunk lakása ez a palota, első hely illeti meg történelmi jelentőségű épületeink között. De első helyre predestinálja építészeti jelessége és főként páratlan fekvése is.

A több mint 200 méter magas Várhegy déli részén, a régi vár falaitól körítve, úgy szólván uralkodik a Dunán át ölelkező testvér-városok és környéke felett. S oly fontos kilátást nyújt nemcsak az alatta hőmpölygő Dunára és a körötte elterülő főváros minden részére, hanem jó darabon a főváros batárán túl kezdődő magyar alföldre is, amilyenell Európának egyetlen fejedelmi lakja sem dicsekedhetik.

Évenként többször, de különösen Szent István-nap táján, a közönség is megtekintheti a palota egyes részeit. És fel is használja mindenki, akinek csak módjában van, ezt a ritka alkalmat, hogy belülről is láthassa a magyar király messze földön híres bndei várpalotáját.

HIREK.

Adományok. A létesítendő csendőrségi internátus alapja javára a következő újabb adományok folytak be: dr. dezseri Rudnyánszky Titusz főszolgabírótól, Aranyosmarótról, az V. számú csendőrkerület útján 25 korona, Sveiczner Már kereskedőtől Galgagutáról 2 K és az esztergomi szárnytól, a Franklin-Társulat által adományozott két darab Vezérfonal a rendőrkutya idomításához című könyv értékesítéséből 5 K, mely összegekkel az alap vagyona 28,106 K 11 fillérre emelkedett.

Az új nyugdíjtörvény életbeléptetése. Az állami alkalmazottak, valamint azok özvegyeinek és árváinak ellátásáról szóló 1912. évi LXV. törvényzikk, mely a csendőrség rangosztályba nem sorozott havidíjasaira és egényaságára is kiterjesztett a amelyet főbb vonásaiban apunk mult évi 40. számában ismertettünk volt, Ő ca-

szári és apostoli királyi Felsége által, 1912 december 28-án szentesített és az országos törvénytarban 1912 december 31-ével ki is hirdettetett. Minél fogra ezen törvény, melynek kedvezménye az 1912 január 1-től kezdve nyugdíjazottakra is visszamenőleg kiterjesztett, a zárt butürozni anyok 130. §-a értelmében, a kihirdetést követő hó, vagyis 1913. évi január 1-ével hatályba is lépett s ezzel a csendőrlégnység régi óhaja is teljesedésbe ment. E törvény, mely az 1912. év amugy is busás jóléti intézkedéseinek ékes koronája volt, bizonyára erőforrássul fog szolgálni nehéz, de magasztos hivatasunk kitartó és kötelességű teljesítéséhez.

Rablógyilkossági kísérlet. A szabolcsmegyei Geszteréd községben, 1912 december 30-án este hét órakor Lichtmann Lajos lakásába három felfegyverkezett álarozos egyén bebatolt és az asztalnál ülő Lichtmann Lajosra és négy tagból álló családjára forgópisztolyból 12 lövést téve, pénzt követeltek. A lövések közül öt lövedék Lichmannt, egy pedig annak nejét súlyosan, de nem életveszélyesen megsebesítette. A rablók a mellékszobába menekült három gyermek jajveszékélése által gonosz munkájukban megzavartatván, zsákmány nélkül elmenekültek. Nyomozásuk folyamatban van.

Kérelem. Lázár Sándor, Gyergyóbékásdomukon állomásozó csendőr, kéri Bara János csendőrt, kivel 1912 április havában Brassóban a próbacsendőri tanfolyamot együtt hallgatta, hogy címét vele tudassa.

KÜLÖNFÉLÉK.

Amerika prémgazdagsága. Az észak-amerikai prémkereskedelem a Hudson-öböl társaság kezén van, a melynek igazgatósága Európában, Londonban székel. A Hudson-öböl prémkereskedelmi részvénytársaság szabaddalmait még II. Károly angol király, az utolsó Stuart-házbeli uralkodó biztosította, máig is fennálló érvénynyel 1670-ben. A Hudson-öböl partmellékein elterülő tartományokban a társulatnak 150 kereskedelmi kirendeltsége van. E kirendeltségek benszüllött vadászemberektől vásárolgatnak össze megfelelő becsesebb s kevésbbé becses prémáruféléit, sőt a prémek egy része csereüzlet tárgya még ma is, a mennyiben a prémvadászok legtöbbje löfegyver, lőszer s egyéb előttük értékkel bíró árucikk ellenében szolgáltatja át prémféléit. A már említett 150 kereskedelmi kirendeltségen kívül a társulat négy árufóraktára bivatott arra, hogy a prémvadászok csereügyleteit megfelelően lebonyolítsa. A Hudson-öböl prémkereskedelmi társulat évente két nagyobb prémvásárt tart, a melyeken a legtávolabb fekvő vidékeken dolgozó prémvadászok s mind az öt világrész nevesebb prémkereskedői személyesen vagy képviselőik útján szoktak részt venni. E vásárok időpontja január és márczius hónapokra esik s azokon nemcsak a vezető szerepet e téren betöltő Hudson-öböl társulat jelenik meg áruival s embereivel, hanem Észak-Amerikának többi, az utóbbi évek során létesült épen nem csekély számú egyéb prémkereskedelem-értékesítő vállalata is tevékeny részt vesz. Az árukat nyilvános árveréseken értékesítik; előzőleg pedig nagyság és becsérték szerint megfelelőleg osztályozzák. A kevésbé értékes anyag tömegaránként kerül eladásra, a becsesebbje pedig darabonként. A nevesebb prémvásárok szörmeáruai évről-évre emelkedő, állandóan óriási értékösszegeket képviselnek. Tudjuk azt, hogy a sebb cobolyprém darabjéért esrelkel is fizetnek; miután pedig egymaga a Hudson-öböl prémkereskedelmi társulat évente 100 esernél több czo-

bolyprémet hoz piacra, fogalmat alkothatunk időnként felhalmozódó árúinak mesébe illő értékéről. Az észak-amerikai prémvásárokon minőség szerint első sorban az alaskai czob olyprém szerepel; azután pedig a szibériai. Az alaskai egymagában nem képes a fokozódó czobolyprém-kereslet igényeinek megfelelni. Az orosz császári kormány újabb időkben, hogy saját czobolyi prém-piaci keresletét kielégíthesse, az Észak-Amerikába irányuló czobolyprém-kivitelnek egyrészt korlátokat szabott, másrészt pedig czobolyprémet szolgáltató országai-ban a azok sorában is első helyen Szibériában, a czobolyt fokozottabb vadvédelem tárgyává tette, hogy így a szaporulat a keresletnek lehetőségig megfelelni képes legyen.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség a szolgálattal kapcsolatos kérdésekre és névtelen levelekre nem válaszol, kéziratot vissza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes oly esetekben válaszol, ha a válasz — kényességénél fogva — nyilvánosan meg nem adható. Kérjük ennél fogva — nyilvánosan meg nem adható. Kérjük ennél fogva — nyilvánosan meg nem adható. Kérjük ennél fogva — nyilvánosan meg nem adható. Kérjük ennél fogva — nyilvánosan meg nem adható.

Öreg csendőr. 1. Igen. 2. Ha hadkötelesek, igen.

Harmat. Kérelmezheti a kívánt módon való átlépését, azt azonban nem tudjuk, hogy megengedik-e?

1912. Középiszkola és igen nehéz felvételi vizsga szükséges.

Nagykapus. 1. Besztercebányai posztógyár. Ára 21-15 kor. 2. Nem lesz.

Vitatkozók. Az 1000 kor. felüli rész lefoglalható.

V. L. csendőr. Sorsjegyei nem nyertek.

M. K. csendőr. A kivizsgálás eredményéből, vagyis attól függ, hogy sérülését szolgálatteljesítésből kifolyólag, onhibáján kívül szerzte-e?

Öreg csendőr 18. 1. A koponyog becsértéke az ön javára lesz írva. 2. Köteles. 3. A járőrvezetői jelvényt viselheti.

1878. A családi pótlék nem számít a nyugdíjba.

S. J. csendőr. Lehet pályázni. A szükséges okmányokat a szárnyparancsnokság csatolja.

M. S. csendőr. Szolgálati uton.

Ü. S. 1. Szolgálati uton kérheti. 2. Az ügyrészességhez.

Kérelm. Bármedlyik nagyobb gyógyszerüzár beszerzi, vagy legalább is megjelöli a forrást.

1876. Ha az illetékszabályzatban körülírt feltételek nincsenek meg, akkor hiába folyamodik.

G. B. A batárrendőrségnél töltött szolgálati idő az igényjogosultsági időbe természetesen nem számíthat be, mert abban csupán a katonaságnál (honvédségnél, csendőrségnél) töltött idő számít. Várja be, míg ezen feltételeknek megfelel.

703., 777., K. J. és 1912 G. B., sorsjegyei nem nyertek.

HIVATALOS RÉSZ.

Körrendelet.

16,846 eln. 912. sz. *Ő császári és apostoli királyi Felsege* 1912. évi december hó 29-én Bécsben kelt legfelsőbb elhatározásával a magyar királyi csendőrségnél egy főállatorvosi állás rendszeresítését legkegyelmesebben engedélyezni s a javaslatba hozott ruházatot és fegyverzetet legkegyelmesebben jóváhagyási méltóztatott.

A csendőrállatorvosok ruházata és fegyverzete a következő:

Kucsma, fekele sapka: mint a honvéd állatorvosé; *dolmány:* szín, szabás és szerkezet tekintetében mint a csendőrtisztké;

zubbony: mint a csendőrtisztké;

a dolmányon és zubbonyon lévő rendfokozati jelek: mint a honvéd állatorvosé;

hajlóka és szegélyezés: buzérvörös;

köpeny, pantalló, nyári pantalló, lovaglónadrág, nyakkendő, cipő, torassági eszima, nyakruvaló, bőr-lábszárörv, gyalogsági sarkantyú, keztyű: mint a csendőrtiszté;

tisztviselői kard, kardkötő, kardbaji: mint a honvéd állatorvosé.

Kelt Budapesten, 1913. évi január hó 2-án.

Bárá Hazai Samu s. k.

Őrsáthelyezések.

Az I. számú csendőrkerület nagyenyedi szárnyánál azopolygálozi őrs, 1912 november 12-én Fenesre;

a IV. számú csendőrkerület kassai szárnyánál a selye-bi őrs, 1912 december 1-én Homrodra;

a VI. számú csendőrkerület pécsi szárnyánál a magyar-teleki őrs, 1912 december 1-én Bükkösdra;

végül a VII. számú csendőrkerület sepsiszentgyörgyi szárnyánál a gyulafalvai őrs, 1912 november 28-án Com-mandottelepre helyeztetett át.

Őrslovasítások.

A II. számú csendőrkerület temestvári szárnyának területen a szentandrasi őrs, 1912 december 17-én;

Magyar Köztisztviselők és Állami Alkalmazottak Takarékpénztára

Köztisztviselői kölcsönök törlesztésére.

Előlegek értékpapirokra.

Családi házak és telepek létesítése.

részvénytársaság

Budapest, VII., Erzsébet-körut 12.

— Telefon 153—44. szám. —

Alaptőke 1.000.000 korona.

Kölcsönök lakbérletiltás ellenében.

Külföldi pénznemek vétel és eladása.

Elfogadjunk betéteket takarékpénztári könyvecskére. 1. Oly takarékbetétek után, melyeket hat hónapi felmondási idő lejárta mellett helyeznek el intézetünknel, 6% (hat) betéti kamatot fizetünk (A tőkekamatadó levonásával) 2. Oly takarékbetétek után, melynél a betevő az 1. pontban jelzett felmondási időt ki nem köti, 8% (öt és fél) betéti kamatot fizetünk (A tőkekamatadó levonásával.)

Előlegot nyújtunk értékpapirokra, sorsjegyekre, vidéki intézetek részvényeire. Személyi kölcsönöket folyósítunk kezesség mellett vagy jelzálogos bízatosíték ellenében. Jutányos kamattétel mellett. Utalványok, intézetvények és chekek beszedését alvállaljuk igen mérsékelt költségek felszámításával. Vesszünk és eladunk értékpapirokat, idegen pénzeket.

a III. számú csendőrkerület kecskeméti szárnyának területén a szalkszentmártoni őr, 1912 december 10-én, az újvidéki szárny területén az okéri őr, 1912 december 18-án;

a IV. számú csendőrkerület sátoraljaujhelyi szárnyának területén a perbenyiki őr, 1912 december 18-án;

a VI. számú csendőrkerület pécsi szárnyának területén a kácsfalui őr, 1912 december 7-én, a szentlőrinczi őr pedig 1912 december 19-én; végül

a VIII. számú csendőrkerület belényesi szárnyának területén a biharugrai őr, 1912 december 16-án lovasítottak.

Őrsállomásnevek megváltoztatása.

A VII. számú csendőrkerület beszterczei szárnyának területén fekvő darnavölgyi fűrésztelepi őr állomás-helyének helyes elnevezése Darnavölgyi telep; a nagy-szebeni szárny területén fekvő riuvadului őr állomás-helyének helyes elnevezése pedig Riuszrad.

Különítmény felállítás.

A IV. számú csendőrkerület löcsei szárnyának területén Tátralomniczon, 1912 december 1-én egy különítmény állítottatott fel.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Legfelsőbb elhatározás.

Ő császári és apostoli királyi Felsége 1912. évi december hó 30-án Bécsben kelt legfelsőbb elhatározásával:

sáromberki Ziegler Károly nyugállományú vezérőrnagynak az altábornagyi czimet és jelleget díjmentesen legkegyelmesebben adományozni méltóztatott.

Áthelyeztettek:

1913 január 1-ével:

Schwarzkopf Ferenc főállatorvos a budapesti I. honvéd gyalogezred állományából, a III. számú csendőrkerület törzséhez.

Nyugállományba helyeztetett:

1913 január 1-ével:

Tövissi György I. számú csendőrkerületbeli járásőrmester, a megejtett felülvizsgálat eredménye alapján, mint »rokkant, mindennemű népfelkelési szolgálatra is alkalmatlan».

Választott lakhely: Maros-Vásárhely.

Okirattal megdicsértetett:

A m. kir. V. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Jerzsabek Sándor csendőr cz. őrmester azért, mert egy tüzeset alkalmával a tűzoltás és vagyonmentés körül gyors, bátor és fúradhatatlan tevékenységével a tűz továbbterjedését meggátolta s ezáltal a lakosságot nagyobb mérvű károsodástól mentette meg.

Előléptettek

1912 december hó 26-ával:

a m. kir. I. számú csendőrkerület állományában: Kolumbán József, Incze Ákos és Tamás András őrvezető cz. őrmesterek, *őrmesterekké*; Csató Máté és Halász Lajos csendőr cz. őrmesterek, *őrsvezető cz. őrmesterekké*.

1912 december hó 23-ával:

a m. kir. III. számú csendőrkerület állományában: Bereczki János csendőr, *csendőr cz. őrmesterré*.

1912 december hó 1-ével:

a m. kir. IV. számú csendőrkerület állományában: Pintér Pál, Bratyinka János és Barna András csendőr cz. őrmesterek, *őrsvezető cz. őrmesterekké*.

Csendőrségi kalapborítók

á 1 kor. 50 fill.

Íróasztalra dobozok á 6 kor.

Íróasztalra rekesz-fedőlapok

60 és 80 fillér.

Mindezeket előírás szerinti méretek szerint és előírásnak megfelelő kék préselt papírossal bevonna — ajánl

Makó Károly könyvkötő és dobozgyártó, Brassó.

Hús koronán felüli megrendelések portómentesek.

VÁRNAY ÉS FIA

Budapest, VI., Liszt Ferencz-tér 9. szám.

1913. évre szóló előjegyzési naptáraink megjelentek, azokat minden rendelőknek ingyen küldjük meg, a rendelések sorrendjében.

A Csendőrségi Rendeleti Közlöny, egyes számainak gyűjtésére szolgáló fedéltáblát szíves figyelmébe ajánljuk. — Ára 50 fillér.

Finom minőségű téli kesztyűk, hósapkák, nemkülönbön mindenféle felszerelési cikkek raktárunkon készletben vannak, azokból kívánatra választás céljából szívesen küldünk. Bármilyen cikket a legnagyobb készséggel beszerzünk és megküldjük.

Könyvnyomda, könyv-, papir- és írószer-kereskedés, a magyar kir. csendőrségi hivatalos nyomtatványok legnagyobb raktára.